

ПРОГРАМ

ЗАЈЕДНО ЗА СРБИЈУ

ПОЛИТИЧКА СТРАНКА

Заједно за Србију

ПРОГРАМ

ПРЕАМБУЛА

Полазећи од тога да се у Републици Србији успостави већа слобода, једнакост, равноправност и напредак, политика странке *Заједно за Србију* заснива се на одговорном и доследном деловању ка даљим савременим демократским променама у постојећим околностима на друштвеној и политичкој сцени Србије.

Заједно за Србију сматра да је успостављање истинске самоуправе у Србији основни предуслов даљег доследног остваривања људских права, економског развоја и правде који одговарају грађанским вредностима и нормама. У оквиру основних циљева императивним се истиче брига за положај човека у месној заједници или другој основној јединици самоуправе, општини, граду, потом региону, те онда и држави. Утолико *Заједно за Србију* потенцира самоуправу и регионализацију као концепт којим би се ограничила држава кроз институционално јачање улоге грађана у непосредном креирању живота у срединама деловања, с једне стране, као и средњи ниво власти, с друге стране. Сматра се да такве идеје и њихова примена у друштвеној пракси доприносе општем просперитету, независно од припадности грађана региону, националности, религиозном опредељењу или било којој другости, поготово зато што је Србија веома неравномерно развијена, као и то да је наша земља мултиетничко, мултиконфесионално и мултикултурно друштво. Истовремено, становиште странке је да се увођењем самоуправе реализује основни демократски облик друштвеног ангажовања грађана, јер се тако системски омогућавају иницијатива и солидарност, али и дефинише одговорност на сваком нивоу организације друштва.

Једино уставно-правним изменама вишедеценијског централистичког државног система обезбеђује се боље функционисање његових чинилаца: правног система, политике, привреде, културе, образовања, здравства итд. Односно, свеобухватном друштвеном партиципацијом грађана могу се одговорније и према потребама локалних самоуправа и региона уредити друштвени интереси, положај друштвених група и слојева, превазићи друштвене аномалије и њихове последице, као и иницирати снажан економски развој и стварање стабилног солидарног друштва у којем ће бити решено питање незапослености и остварена стварна и делотворна брига за сваког појединца и породицу који припадају рањивим групама. Имајући у виду истакнуте опште аспекте политике странке *Заједно за Србију*, то се њено деловање заснива и на идејама евроатланских интеграција, али и учења о солидарности и расподели друштвене моћи коју баштинимо из традиције вишевековног српског друштвеног и државног утемељења.

Од основних вредности у реализацији политике странке посебно се потенцирају: самоуправа, солидарност и европски пут Србије, све са идејом да се реализује виши степен слободе, једнакости и равноправности за све грађане Србије.

ЉУДСКА И МАЊИНСКА ПРАВА И СЛОБОДЕ

Сваки демократски амбијент полази од тога да институционално створи предуслове за конкретно остваривање људских права и слобода. Будући да су она у директној вези са друштвеним системом, то се Заједно за Србију залаже да већи степен људских права и слобода буду израз плуралног друштваног система, а не као до сада деценијски устоличеног централистичког концепта. У том смислу се људска права и слободе везују за друштвено устоличена решења која се испостављају, најпре, на нивоу месних заједница, других основних јединица самоуправе и општине и града - као најближе друштвене средине у којој људи на најнепосреднији начин креирају услове и интересе свог деловања. Једино у том случају људска права и слободе нису на апстрактном и симболичком нивоу, тим пре што су до сада фигурирала без потпуно изведених системских решења, пошто је централистички и партиократски облик функционисања друштва начелно стајао иза њиховог остваривања.

Истовремено, истинским концептом самоуправе регулисаће се и мањинска права као колективна права, са посебним залагањем за остваривање високог нивоа културне аутономије. Утолико ће припадници мањинских заједница бити у могућности да своја права остварују не само као грађани државе Србије, већ и припадници заједница по етничком принципу. У том смислу Заједно за Србију наставља са залагањем остваривања права и слобода мањинских заједница сходно Уставу, али и према осталим међународним стандардима и декларацијама о језику, образовању, информисаности, преузимању одговорности кроз делотворну друштвену партиципацију, интеграцију у друштву и сваки облик солидарности.

У склопу проширења људских права и слобода Заједно за Србију се посебно залаже за бољи статус свих рањивих група и родне равноправности на начин да се законским и подзаконским актима држава обавезује на поштовање европских стандарда.

СОЛИДАРНОСТ И СОЦИЈАЛНА ПРАВДА

Солидарност се у потпуном значењу остварује када правно-политичким системом доминирају три кључне категорије: једнакост, равноправност и слобода. Тек се из ових категорија изводе два аспекта чијом се институционализацијом имплентира солидарност - кроз људска права и социјалну правду. Због тога Заједно за Србију социјалну правду схвата као друштвену праксу у којој сви људи имају исте институционално створене шансе за потврђивање грађанског статуса и развој.

У савременим условима друштвеног организовања солидарност се повезује и са борбом противу сиромаштва, незапослености и стварања једнаких шанси за све. Међутим, како се државним социјалним програмима само неутралишу тренутна лоша стања појединаца или група, дугорочно посматрано сиромаштво, незапосленост и стварање једнаких шанси за све је у директној вези са демократским начелима на којима држава и друштво морају да заснивају свој начин организовања и егзистенције. А то значи да постоји могућност да сви људи равноправно и одговорно узму учешће у друштвеном и политичком животу, као директној вези у остваривању права грађана независно од слоја из кога потичу, националности којој припадају или места рођења. Децентрализованим правно-политичким системом свима се стварају једнаке шансе да утичу на средину у којој непосредно раде, па одатле и на конкретан живот.

САМОУПРАВА

Самоуправа подразумева поделу надлежности између централне власти и делокруга послова које могу да обављају нижи нивои друштвене организованости. Тиме се приближава власт грађанима утолико што они постају стварни актери у срединма у којима делују и чиме се повећава не само њихова партиципативна улога у креирању власти, већ и подстиче привредна и свака друга активност сходно интересима локалних заједница у циљу аутентичнијег и бољег живота људи. Њено остварење обухвата пренос овлашћења не само на локалне заједнице, већ и на регионе. Имајући у виду досадашњи неравномерни развој у Србији, то се као услов истинске самоуправе као циљ поставља конституисање Републике Србије као регионализоване државе. Следећи ову идеју допринело би се изједначавању политичких права и стварних животних шанси свих грађана наше државе, а то значи да би тек у том случају била постигнута једнакост и равноправност. Истовремено, регионализацијом ће се ухватити корак и са већ давно реализованом праксом у земљама ЕУ.

Циљ Заједно за Србију је да насељена места, као и природни делови насељених места, на основу непосредно, на референдуму, исказане воље грађана, постану основне јединице самоуправе. У овим ентитетима би грађани, непосредно, референдумом, или преко савета изабраних на општим, непосредним, тајним изборима, одлучивали о јавним пословима у складу са Уставом, законом, својим статутима, и одлукама других облика самоуправе.

Ове самоуправе би биле организоване у општине и градове. Циљ Заједно за Србију је да буде конституисано више општина и градова него што их има данас и да имају веће надлежности него што је то данас случај.

Мрежу градова и општина треба да утврде региони, у складу са вољом грађана, сваког појединог града и општине исказаном на референдуму, и у складу са Уставом и законом.

РЕГИОНАЛИЗАЦИЈА

Регионализација подразумева стварање региона као највиших исказа самоуправе који представљају територијалне, политичке, економске, привредне, здравствене и културне ентитете који се налазе између централне власти и других облика самоуправа.

Заједно за Србију се залаже да у Србији, поред Косова и Метохије, као региона, чије надлежности би биле утврђене Уставом и одговарајућим споразумима, у складу са правним поретком, постоје још три региона, са истоветним надлежностима, и то, Војводина, Београд, и преостали део Србије - Србијански регион.

Циљ је да региони имају скупштине изабране на општим, непосредним, тајним изборима, као и владе, које би спроводиле послове из надлежности региона, у складу са Уставом, законом и статутом региона.

У надлежности региона, као највишег исказа самоуправе, спадали би јавни послови у области економије и привредног развоја, здравства, просвете, културе, спорта и сви други, утврђени Уставом и законом.

ДРЖАВА

У Републици Србији грађани треба да остварују своја суверена права. Циљ је да снажна држава, Република Србија, ефикасно врши јавне послове у области одбране, безбедности, спољне политике, правосуђа, унутрашње политике и новчане политике. Сви грађани Србије на непосредним, општим, тајним изборима треба да одлучују о томе ко ће у њихово име утврђивати и спроводити државну политику.

Стварање политичког система утемељеног на самоуправи и конституисање Србије као регионалне државе, захтева промену Устава. Циљ Заједно за Србију је да уставне промене, ради институционализације самоуправе и регионализма, буду спроведене, по поступку који предвиђа важећи Устав и да буду исказ воље грађана, исказане на референдуму.

ПРИВРЕДА

Привредни развој Србије треба да буде утемељен на значајном људском потенцијалу и природним ресурсима које Србија има.

Заједно за Србију сматра да привреда Србије треба да буде организована у оквиру уређеног тржишта. Правила уређења тржишта треба да буду, у оптималном року усклађена са правилима Европске Уније. Сматрамо да је ово најбољи могући начин да се привреда Србије укључи у међународну светску европску и балканску поделу рада.

Држава ће поштовати све раније прихваћене и склопљене споразуме који битно детерминишу њено наредно понашање у складу са вредностима саобразним европским процесима и стандардима.

Заједно за Србију се залаже, додатно, за сузбијање и онемогућавање сваког облика монополског понашања и деловања и тим поводом сматра потребним да се донесу посебна рестриктивнија законска решења.

Посебна брига Заједно за Србију се односи на што брже и рационалније нивелисање неравномерног регионалног развоја, како би били испуњени услови за највећи могући економски просперитет земље. То произилази и из става да Србија мора да се понаша као социјално одговорна држава, која у свом плану развоја заступа сваку врсту складности свих региона.

Приоритети у развоју привреде треба да буду производња хране, и то како пољопривреда тако и прехранбена индустрија, енергетика, рударство, ИТ сектор и туризам. Нужно је да за развој сваке од ових области привреде постоји јасна и спроводива економска политика.

Заједно за Србију ће у израду свих планова економског развоја укључити све важне друштвене чиниоце и то како представнике стручне јавности, тако и представнике синдиката и послодаваца.

Циљ Заједно за Србију је да буде постигнута пуна запосленост уз заштиту и остварење свих легитимних права како запослених, тако и послодаваца.

СОЦИЈАЛНО ПРЕДУЗЕТНИШТВО

Заједно за Србију се залаже за спровођење концепта социјалног предузетништва, тим пре што се њиме заступа стварање посебних економских и социјалних вредности. Оно представља стварање социоекономских структура, веза, институција, организација и мера које резултирају одрживим друштвеним користима.

Социјално предузетништво представља употребу предузетничког понашања за поститање социјалних циљева за разлику од комерцијалног предузетништва где је циљ постизање профита, а уколико се оствари профит онда је он намењен задовољавању потреба специфичних рањивих група становништва. Због тога се и каже да је социјално предузетништво облик деловања са етичким интегритетом у циљу максимизирања друштвене вредности, а не приватне вредности и профита.

Кроз примену социјалног предузетништва реализују се идеје о социјалној економији, а оно се јавља у различитим облицима и за различите категорије субјектата у стицању дохотка. Његовом имплементацијом настоје се остварити поред социјалних и економских циљева и еколошки. Овај облик предузетништва се од традиционалног комерцијалног предузетништва разликује по својој сврси и употреби профита, у његовом фокусу је задовољавање индивидуалних и друштвених потреба. Овим видом предузетништва Заједно за Србију се бави препознавањем и решавањем социјалних проблема као што су социјална искљученост, сиромаштво, незапосленост и т.сл., примењујући иновативне методе и стратегије.

Социјална предузећа, као облик реализације социјалног предузетништва, чине оне организације које не послују ради остваривања профита а пружају робу или услуге које су директно повезане са њиховим експлицитим циљем да раде за добробит заједнице. Она се ослањају на колективну динамику која ствара неколико врста стејхолдера који су у њиховим управљачким телима и који високо вреднују аутономију ових предузећа и сnose економске ризике повезане са њиховом делатношћу.

ЗДРАВСТВО И ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА

Основни циљ система здравствене заштите у Републици Србији јесте обезбеђивање свеобухватне здравствене заштите на примарном, секундарном и терцијарном нивоу грађанима Србије. На тај начин се унапређује здравље и квалитет живота становништва Републике Србије и стварају чврсти темељи економски просперитетне државе.

Систем здравствене заштите Републике Србије ће се кретати ка интегрисаној здравственој заштити у чијем ће средишту бити корисник здравствене заштите. Здравствене услуге ће бити високог квалитета уз поштовање принципа економске исплативости и заснованости на научним доказима из истраживања у медицини, док ће важно место у креирању система здравствене заштите имати грађани и заједница. У пружању здравствених услуга равноправно ће учествовати државне и приватне здравствене установе, а кључан елемент у уговарању здравствених услуга биће пре свега њихова доступност и квалитет. Биће јасно исказана оријентисаност ка промоцији здравља, пружању превентивних здравствених услуга и унапређењу здравственог стања становништва. Етички темељи су једнакост, солидарност, одрживост, заштита права грађана, учешће грађана, ефикасност и правда.

Основни стратешки циљеви политике ЗЗС су:

- очување и унапређење здравља становништва, продужење трајања живота и побољшање квалитета живота у вези са здрављем;
- смањење разлика у приступачности и коришћењу здравствене заштите, стално унапређење квалитета и економске исплативости здравствених услуга;
- осигурање од финансијског ризика у вези са здрављем.

Приступиће се суштинској децентрализацији система здравствене заштите и здравственог осигурања јер само тако ова два система могу бити окренута ка стварном задовољењу потреба грађана Србије. Високо централизован систем какав постоји данас није способан да разуме стварне потребе корисника здравственог система. Због тога је потребно децентрализовати систем здравственог осигурања где би на централном ниову остао само централни фонд реосигурања чија би улога била у нормативној делатности, изради јединствених критеријума уговарања

здравствене заштите, систем контроле као и јединствен информациони систем. У оквиру Фонда реосигурања сливао би се део средстава регионалних фондова здравственог осигурања која би била коришћена за остваривање јединственог пакета здравствених услуга на подручју оних регионалних фондова који покривају мање развијена подручја и где наплата доприноса не обезбеђује довољно средстава за пружање законом гарантованог нивоа здравствене заштите. Приватне осигуравајуће компаније би биле укључене у пружање јасно дефинисаног допунског здравственог осигурања.

Државни и приватни систем здравствене заштите би били изједначени у могућности уговарања здравствених услуга и основни критеријуми за одабир пружаоца здравствених услуга били би доступност и квалитет здравствене заштите. Држава би доношењем одговарајуће регулативе подстакла стварање јавно-приватног модела здравствене заштите. У здравственим установама много више пажње би се посветило ефикасном и рационалном управљању установама. Директори би били обавезани менаџерским уговорима на испуњење јасно постављених циљева на почетку њиховог мандата. Здравствени систем би тежио значајно већој ефикасности уз истовремено очување и унапређење права грађана на квалитетне здравствене услуге.

У ситуацији убрзаног старења становништва, посебна пажња била би усмерена на развој бриге о старим особама кроз успостављање система за дуготрајну негу старих лица на више нивоа, за шта би се могао искористити вишак здравствених капацитета.

ОБРАЗОВАЊЕ

Како је образовање темељ сваког друштва и на чијем развоју се гради сваки облик постојања и напретка, то Заједно за Србију према овој друштвеној сфери има посебан однос. Имајући у виду проблеме кроз које је савремено српско друштво прошло у досадашњем транзиционом периоду, то је нужно изнети став како је овај подсистем и даље у фази када би требало уложити више енергије и прегнућа ради изласка из кризе. Собзиром на то да образовање и образовни процес директно саодређује не само односе и стање у породици и кроз нивое образовног система - од предшколског до универзитетског образовања и стања у науци, то се Заједно за Србију залаже за корените промене, полазећи од тога да би образовање морало да буде доступно свакој друштвеној групи или слоју, али и грађанима припадницима одређених националних или верских опредељења.

У том контексту сматра се потребним не само системска провера постојећег стања, већ да свака иновативност подразумева темељну ефикасност и консеквентност по питању предложених решења, кадровских потенцијала, програмских садржаја, системске прилагодљивости, потреба друштва и т. сл.

Када се истичу потребе друштва онда Заједно за Србију наглашава да је нужно да се образовање и образовни процеси директно везују за природне и друштвене потенцијале, тржиште радне снаге и традиционални културни миље, али и за новине из области информационих и дигиталних технологија, будући да се једино на тај начин може тражити и очекивати интеграциони прикључак активног саучествовања са институцијама које делују у развијеним земљама у којима доминирају знатно боље друштвене претпоставке.

КУЛТУРА

Имајући у виду да култура најдиректнији израз свих друштвених сфера и облика деловања, односно да је у основи сваког људског постојања, то се може казати како култура одређује друштво и његову укупну усмереност пошто се њоме истичу одлике као што су поглед на свет, вредности и норме, идентитет, заједништво, интегритет и начин живота. Како из културне матрице произилазе укупна духовна и материјална достигнућа, тако се на њеној основи граде и друштвене институције и организације. Због свега стоји констатација да нема друштва без културе и њеног садржаја, те да се њоме профилише свака друштвена посебност. Заједно за Србију посебно стаје иза нагласка како се сваки динамизам заснива на бази човекове интервенције, што ће рећи да су промене у животу и промене у друштву у директној вези са могућностима и друштвеним условима човековог деловања. Одатле је потребно да се култура схвати као основа демократије, али и да нема демократије без усвајања посебних вредности које полазе од потреба да се човек изрази као специфично друштвено биће.

Следећи општу друштвену консталацију у Србији, поготово то да се кроз њену друштвеност појављује и традиционална култура, онда Заједно за Србију сматра да је потребно прибећи прожимању многих вредности и ставова који долазе и од стране других нација и култура, будући да једино мултикултурна прожетост и толеранција могу допринети општем друштвеном развоју, а не искључивост и затвореност у одређене државне или националне оквире.

Када је реч о културној политици, онда Заједно за Србију сматра да је потребна децентрализација и децентрализација у култури, све како би се достигао равномерни развој и у тој сфери, тим пре што многобројни подаци указују како су централизам и унитарни друштвени концепт произвели веома негативне последице поготово на југоистоку Србије.

Посебно значајним се сматра став да се деловање у култури не може везивати изричито за тржишне принципе, јер је стварање бољег културног миљеа на основу укупног друштвеног и равномерног деловања знатно плодносније по стабилност и просперитет друштвене заједнице.

ИНФОРМИСАЊЕ И МЕДИЈИ

Полазећи од става да савремено друштво почива на информацијама, односно да је информисаност битан аспект сваке демократске друштвене устројености - поготово у ери информационих и дигиталних технологија, то се Заједно за Србију залаже за сваки вид равномерног информисања свих грађана у држави, али и тако да се оно обавља у складу са принципима истинитости, благовремености и непристрасности.

Заједно за Србију сматра битним да се информациона политика не злоупотребљава нити од једног друштвеног субјекта, што није било тако у ранијој пракси, јер је њена независност и самосталност пре свега у служби грађана и развоја демократског друштва у целини.

Будући да медијска сцена није и даље уређена, упркос томе што постоје одређена државна тела и законска акта, то Заједно за Србију сматра да у пракси српског друштва нису заживели једнообразни принципи по којима се ова друштвена сфера уређује. У овом случају је реч о броју електронских медија који партиципирају у АП Војводини и Граду Београду као посебној друштвеној средини, наспрам заступљености медијских кућа у остатку Србије.

Заједно за Србију се додатно залаже да се према медијима не односимо само као информативним могућностима, већ и као образовним и васпитним средствима, што није случај у деценији или више до сада, с обзиром да поготово приватни медији битно повлађују неукусу и малограђанским вредностима.

ЖИВОТНА СРЕДИНА

Свакодневни живот, али и услови у којима се реализују привредна и свака друга активност у Србији морају да буду засновани на еколошкој политици која поштује стандарде успостављених у Европској Унији. Заједно за Србију се, утолико, залаже за поштовање концепта еколошке одрживости поводом сваког инвестиционог пројекта и циклуса, будући да свако супротно понашање може да наруши биодиверзитет и услове у којима становништво живи. Због тога је процена еколошког квалитета увек у директној вези са мерама које треба предвидети и контролисати сходно позитивној законској регулативи.

Заједно за Србију посебан акценат ставља на системски уведене еколошки одређене едукативне програме, у намери да се свест о еколошком приступу свету и положаја човека у њему негује у свим структурама друштва, поготову код људи и организација које креирају привредно-производни амбијент, али и код популације младих.

ИНТЕГРАЦИЈЕ И СПОЉНА ПОЛИТИКА

Заједно за Србију сматра да је најважнији спољнополитички циљ Републике Србије пуна заштита државних и националних интереса, која у данашњим околностима међународне политике може најпре бити остварена кроз потпуно интегрисање наше државе у Европску Унију. На овај начин свака грађанка и грађанин Србије би били у прилици да у пуној мери постану уживаоци тековина политичке и културне цивилизације највишег нивоа, коју савремени свет познаје.

Заједно за Србију као циљ регионалне спољне политике поставља стварање услова за усклађивање јавних политика међу земљама југоисточне Европе, како би људски и природни ресурси нашег региона на најбољи начин били ангажовани на стварању снажних привреда, солидарних друштава и доброг живота.

Заједно за Србију сматра да спољна политика Републике Србије треба да буде утемељена на добрим билатералним односима са свим државама које су спремне да респектују државне и националне интересе наше земље.

ЗАЈЕДНО ЗА СРБИЈУ